

LATVIJAS REPUBLIKAS SATVERSMES TIESAS KOLĒĢIJA

Jura Alunāna iela 1, Rīga, LV 1010

Tālrunis: 67830735, 67210274 Fakss: 67830770
e-mail: tiesa@satv.tiesa.gov.lv

LĒMUMS PAR ATTEIKŠANOS IEROSINĀT LIETU

Rīgā

2019. gada 11. februārī

Satversmes tiesas 4. kolēģija šādā sastāvā: kolēģijas priekšsēdētājs
Aldis Laviņš, tiesneši Daiga Rezevska un Jānis Neimanis,

kolēģijas sēdē izskatījusi Satversmes tiesā saņemto [...] (turpmāk –
Pieteikuma iesniedzējs) pieteikumu par lietas ierosināšanu (pieteikums
Nr. 17/2019),

konstatēja:

1. No pieteikuma izriet, ka Pieteikuma iesniedzējs lūdz Satversmes tiesu:

1.1. atzīt Darba likuma 124. un 126. pantu (turpmāk – apstrīdētās
normas) par neatbilstošiem Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk –
Satversme) 92. panta pirmajam un trešajam teikumam, 106. panta pirmajam
teikumam un 107. pantam;

1.2. pieprasīt no Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas tās arhīvā
esošās lietas (numurs) materiālus.

2. Darba likuma 124. pants noteic:

„(1) Ja darba devēja uzteikums nav tiesiski pamatots vai ir pārkāpta
noteiktā darba līguma uzteikšanas kārtība, tas saskaņā ar tiesas spriedumu
atzīstams par spēkā neesošu.

(2) Darbinieks, kurš atlaists no darba, pamatojoties uz darba devēja
uzteikumu, kas atzīts par spēkā neesošu, vai arī kā citādi pārkāpjot darbinieka
tiesības turpināt darba tiesiskās attiecības, saskaņā ar tiesas spriedumu
atjaunojams iepriekšējā darbā.”

Savukārt Darba likuma 126. pants paredz:

„(1) Darbiniekam, kas prettiesiski atlaists no darba un atjaunots iepriekšējā darbā, saskaņā ar tiesas spriedumu izmaksājama vidējā izpeļņa par visu darba piespiedu kavējuma laiku. Atlīdzība par visu darba piespiedu kavējuma laiku izmaksājama arī gadījumā, ja tiesa, kaut arī pastāv pamats darbinieku atjaunot iepriekšējā darbā, pēc viņa lūguma izbeidz darba tiesiskās attiecības ar tiesas spriedumu.

(2) Darbiniekam, kas prettiesiski pārcelts citā, mazāk apmaksātā darbā un pēc tam atjaunots iepriekšējā darbā, saskaņā ar tiesas spriedumu izmaksājama vidējās izpeļņas starpība par to laiku, kad viņš veicis mazāk apmaksātu darbu.”

3. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 20. panta piektajai daļai, lemjot par to, vai uz saņemtā pieteikuma pamata lieta ir ierosināma, kolēģija izvērtē, vai:

- 1) lieta ir piekritīga Satversmes tiesai;
- 2) iesniedzējs ir tiesīgs iesniegt pieteikumu;
- 3) pieteikums atbilst Satversmes tiesas likuma 18.–19.³ panta prasībām;
- 4) pieteikums nav iesniegts par jau izspriestu prasījumu;
- 5) pieteikumā ietvertais juridiskais pamatojums vai faktisko apstākļu izklāsts pēc būtības ir mainījies salīdzinājumā ar iepriekš iesniegto pieteikumu, par kuru lēmusi kolēģija.

Turklāt saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 20. panta sesto daļu Satversmes tiesa var atteikties ierosināt lietu, ja konstitucionālajā sūdzībā sniegtais juridiskais pamatojums ir acīmredzami nepietiekams prasījuma apmierināšanai.

4. Satversmes tiesas likuma 16. panta 1. punkts noteic, ka Satversmes tiesa izskata lietas par likuma atbilstību Satversmei. Līdz ar to pieteikumā ietvertais prasījums ir piekritīgs Satversmes tiesai.

5. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 17. panta pirmās daļas 11. punktu persona pieteikumu Satversmes tiesā var iesniegt tikai Satversmē noteikto pamattiesību aizskāruma gadījumā. Līdz ar to Pieteikuma iesniedzējs ir tiesīgs iesniegt pieteikumu, ievērojot konstitucionālajai sūdzībai Satversmes tiesas likuma 18. un 19.² pantā noteiktās prasības.

6. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 19.² panta pirmajai daļai konstitucionālo sūdzību Satversmes tiesai var iesniegt ikviena persona, kura uzskata, ka tai Satversmē noteiktās pamattiesības aizskar tiesību norma, kas neatbilst augstāka juridiska spēka tiesību normai. Savukārt Satversmes tiesas likuma 18. panta pirmās daļas 4. punkts kopsakarā ar 19.² panta sestās daļas 1. punktu prasa pieteikumā juridiski pamatot, ka ir aizskartas pieteikuma iesniedzējam Satversmē noteiktās pamattiesības.

No pieteikuma un tam pievienotajiem dokumentiem izriet, ka Pieteikuma iesniedzējs cēlis tiesā prasību pret darba devēju par atjaunošanu darbā, darba algas un zaudējumu piedziņu. Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija (datums) spriedumā pievienojusies pirmās instances tiesas secinājumiem, ka darba devējs nav uzteicis Pieteikuma iesniedzējam darba līgumu un nav izbeidzis ar viņu darba tiesiskās attiecības. Tādēļ tiesa atzinusi, ka saskaņā ar apstrīdētajām normām nav pamata atjaunot Pieteikuma iesniedzēju darbā un izmaksāt viņam vidējo izpeļņu par darba piespiedu kavējuma laiku. Pieteikuma iesniedzējs šo spriedumu pārsūdzējis kasācijas kārtībā. Augstākās tiesas Civillietu departaments ar (datums) rīcības sēdes lēmumu nolēmis atteikties ierosināt kasācijas tiesvedību. Pieteikuma iesniedzējs uzskata, ka apstrīdētās normas neatbilst Satversmes 92. panta pirmajam un trešajam teikumam, 106. panta pirmajam teikumam un 107. pantam, jo tās liedz vērsties tiesā par darba līguma pārkāpumiem.

Atbilstoši Satversmes tiesas likumam personas pamattiesību aizskārums ir konstatējams, ja: pirmkārt, personai Satversmē ir noteiktas konkrētās pamattiesības, proti, apstrīdētā norma ietilpst konkrēto pamattiesību tvērumā; otrkārt, tieši apstrīdētā norma aizskar personai Satversmē noteiktās pamattiesības (*sk. Satversmes tiesas 2016. gada 23. novembra lēmuma par tiesvedības izbeigšanu lietā Nr. 2016-02-01 5. punktu*).

Pieteikumā ir norādīti lietas faktiskie apstākļi, citētas Darba likuma normas, kā arī pausts Pieteikuma iesniedzēja viedoklis par šo normu saturu un apstrīdēto normu piemērošanu konkrētajā situācijā. Tomēr pieteikumā nav sniegts juridiskais pamatojums tam, kādas konkrētas uz Pieteikuma iesniedzēju attiecināmas pamattiesības izriet no Satversmes 92. panta pirmā un trešā teikuma, 106. panta pirmā teikuma un 107. panta un kā izpaužas apstrīdēto normu neatbilstība minētajām Satversmes normām. Pieteikumā vien vispārīgi norādīts, ka apstrīdētās normas liedz vērsties tiesā darba līguma pārkāpumu gadījumā.

Taču šādu norādi nevar atzīt par pamattiesību aizskāruma juridisko pamatojumu Satversmes tiesas likuma izpratnē.

Papildus Satversmes tiesas kolēģija vērš Pieteikuma iesniedzēja uzmanību uz to, ka Satversmes tiesa nepārvērtē tiesību normu piemērošanas jautājumus (*sk., piemēram, Satversmes tiesas 2017. gada 17. novembra lēmuma par tiesvedības izbeigšanu lietā Nr. 2017-01-01 11. punktu*). Tādējādi arī pieteikumā ietvertie apsvērumi par tiesas rīcību, piemērojot apstrīdētās normas, nav uzskatāmi par pamattiesību aizskāruma juridisko pamatojumu.

Līdz ar to pieteikums neatbilst Satversmes tiesas likuma 18. panta pirmās daļas 4. punktā, 19.² panta pirmajā daļā un sestās daļas 1. punktā noteiktajām prasībām.

7. Papildus prasījumam atzīt apstrīdētās normas par neatbilstošām Satversmes normām, Pieteikuma iesniedzējs ir lūdzis pieprasīt no Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas tās arhīvā esošās lietas (numurs) materiālus.

Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 22. panta otro daļu par dokumentu pieprasīšanu lemj tiesnesis, kuram pēc lietas ierosināšanas uzdots to sagatavot izskatīšanai. Līdz ar to šā lēmuma 1.2. apakšpunktā minētā lūguma izlemšana nav Satversmes tiesas kolēģijas kompetencē un tas atstājams bez izskatīšanas.

Pamatojoties uz Satversmes tiesas likuma 20. panta piektās daļas 3. punktu, Satversmes tiesas 4. kolēģija

nolēma:

1. Atteikties ierosināt lietu pēc [...] pieteikuma (pieteikums Nr. 17/2019).
2. Atstāt bez izskatīšanas šā lēmuma 1.2. punktā norādīto lūgumu.

Lēmums nav pārsūdzams.

Kolēģijas priekšsēdētājs

A. Laviņš